

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขอยื่นอุทธรณ์คำสั่งควบคุม
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๘)/๘๒๒๙ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ ๓๕๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ สั่งให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยอีสานตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยความในมาตรา ๘๙ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอาจอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ซึ่งต่อมานางจรรยา แสงวงการ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งที่ ๕๑๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนสามคน ผู้แทนมหาวิทยาลัยอีสานจำนวนสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิในปัญหาที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ของนางจรรยา แสงวงการ แล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อชี้ขาดตามมติของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงโดยสรุป ดังนี้

๑. คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยอีสาน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ ได้พิจารณาเรื่อง ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนกรณีข่าวการซื้อขายประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ตามคำสั่งสภามหาวิทยาลัยอีสาน ที่ ๐๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาปรึกษาหารือในทุกประเด็นแล้ว มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนายอัษฎางค์ แสงวงการ อธิการบดีกับพวกรวม ๕ คน และให้พักการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวไว้จนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จ และมีมติแต่งตั้งรองศาสตราจารย์สุนต์ สกลไชย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสานในระหว่างการสอบสวน และต่อมาสภามหาวิทยาลัยอีสานได้มีคำสั่ง ที่ ๐๔/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยอีสาน ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ เพื่อดำเนินการสอบสวนนายอัษฎางค์ แสงวงการ อธิการบดี และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยอีสาน กรณีข่าวการซื้อขายประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เนื่องจากตามรายงานการสอบข้อเท็จจริงพบพยานหลักฐานมีมูลว่ามีผู้เข้าข่ายกระทำความผิดในกรณีดังกล่าว และให้พักการปฏิบัติหน้าที่ของนายอัษฎางค์ แสงวงการ กับพวกรวม ๕ คน ให้รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยอีสานทุกคนพักการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ เป็นต้นไป จนกว่า

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๕๙๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สภามหาวิทยาลัยจะมีมติเป็นอย่างอื่นตามคำสั่ง ที่ ๐๕/๒๕๕๔ เรื่อง ให้พักการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๕๓/๒๕๕๔ เรื่อง ให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ โดยมีรองศาสตราจารย์ สุนันต์ สกลไชย เป็นกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานด้วย

๓. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๓)/ว ๕๑๗ เรื่อง แจ้งคำสั่งให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ โดยแจ้งเวียนคำสั่งดังกล่าวให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน นายกสภามหาวิทยาลัยอีสาน กรรมการสภามหาวิทยาลัยอีสาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสาน เลขาธิการคุรุสภา ประธานกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน กรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ และได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๓)/๕๔๑๘ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน เพื่อแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน โดยได้แจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตทราบด้วย

การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๕ มีประเด็นข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาว่า นางจรรยา แสงการ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากที่ประชุมมีความเห็นออกเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

ความเห็นที่หนึ่ง เห็นว่า คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กล่าวคือ คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานเป็นการใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการตามมาตรา ๘๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิและหน้าที่ของนางจรรยา แสงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ แม้ว่าความเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยอีสานของนางจรรยา แสงการ จะสิ้นสุดลงเมื่อได้มีการแต่งตั้งอธิการบดี อย่างไรก็ตาม ผู้รับใบอนุญาตยังคงมีสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ กรณีจะเห็นได้ว่า นางจรรยา แสงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต จึงเป็นผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน และเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามนัยแห่งคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๕๓/๒๕๕๔ การที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๓)/๕๔๑๘ เรื่อง แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน โดยแจ้งว่า “...ท่านมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้ ๑. มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖...” นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายอมรับว่า นางจรรยา แสงวงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต เป็นคู่กรณีและเป็นผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานจึงได้แจ้งสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานให้แก่นางจรรยา แสงวงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตทราบ อีกทั้งหากพิจารณาว่า นางจรรยา แสงวงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตอาจฟ้องต่อศาลปกครองได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาย่อมมีหน้าที่ต้องระบุนิติการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในหนังสือดังกล่าวข้างต้นด้วย ตามนัยมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งไม่ปรากฏว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินการดังกล่าวแต่ประการใด นอกจากนี้ การที่นางจรรยา แสงวงการ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานและหนังสืออุทธรณ์เพิ่มเติม จำนวนรวม ๔ ฉบับ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น น่าจะเป็นผลมาจากการที่นางจรรยา แสงวงการ เชื่อและเข้าใจโดยสุจริตว่า ตนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หากนำเหตุที่ว่านางจรรยา แสงวงการ เป็นแต่เพียงผู้ที่ได้รับหรือจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากผลของคำสั่งทางปกครองที่สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ โดยไม่ต้องอุทธรณ์คำสั่งควบคุมก่อน มาเป็นเหตุไม่รับอุทธรณ์ของนางจรรยา แสงวงการ ซึ่งเป็นคู่กรณีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไว้พิจารณาแล้ว อาจทำให้ นางจรรยา แสงวงการ ไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เนื่องจากพ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว กรณีย่อมจะเป็นการสร้างขึ้นตอนอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการบังคับใช้กฎหมายอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๖/๒๕๕๔ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๖๕๑/๒๕๕๓ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ร. ๑๖๓/๒๕๔๘ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๕๖๕/๒๕๔๖

อนึ่ง เมื่อพิจารณาการที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งอธิการบดีซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในระหว่างที่มีคำสั่งควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบกับการที่รองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย เป็นกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน และดำรงตำแหน่งเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสาน ตลอดจนพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน ตามมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว เห็นว่า การที่รองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน และเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสานในเวลาเดียวกันนั้น ย่อมมีความขัดแย้งกันในการปฏิบัติหน้าที่ และในทางปฏิบัตินั้น ย่อมเป็นการยากที่รองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย อธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสาน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานและเป็นกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน จะอุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน และข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า รองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสาน ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่ประการใด ดังนั้น ฝ่ายที่หนึ่งเห็นว่ากรณีจึงสามารถรับอุทธรณ์ของนางจรรยา แสงวงการ ไว้พิจารณาต่อไปได้

ความเห็นที่สอง เห็นว่า มาตรา ๘๙ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอาจอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง ซึ่งในมาตรา ๕ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” หมายความว่า สถานศึกษาของเอกชนที่ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่บุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป และกำหนดบทนิยามของคำว่า “ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้นำทุนมาจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และหมายความรวมถึงผู้รับโอนใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบกับมาตรา ๑๓ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แทนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นจนกว่าจะมีการแต่งตั้งอธิการบดี อีกทั้งมาตรา ๑๖ กำหนดว่า เมื่อได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓ แล้วให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โอนสิทธิการเช่าที่ดิน โอนเงินและทรัพย์สินให้สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้น หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตได้ จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความเป็นผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายเกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตและสิ้นสุดลงทันทีด้วยผลของกฎหมายเมื่อได้มีการแต่งตั้งอธิการบดีแล้ว เมื่อบทบัญญัติในมาตรา ๘๙ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกิจการใด ๆ จึงต้องกระทำโดยผู้แทนซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งนางจรรยา แสงวงการ มิใช่คู่กรณีในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง เป็นแต่เพียงผู้ที่ได้รับหรือจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากผลของคำสั่งทางปกครอง ซึ่งสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ โดยไม่ต้องอุทธรณ์คำสั่งควบคุมก่อนแต่อย่างใด ประกอบกับมาตรา ๙๐ กำหนดให้สิทธิผู้รับใบอนุญาตยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการควบคุมเพื่อขอดำเนินการกิจการของตนต่อไปได้เป็นการเฉพาะแล้ว ซึ่งคณะกรรมการควบคุมจะต้องรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาว่าจะให้มีคำสั่งยกเลิกการควบคุมและส่งมอบทรัพย์สินเอกสารและสิ่งอื่นที่เกี่ยวกับกิจการของสถาบันอุดมศึกษาให้แก่สภาสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่ เมื่อรองศาสตราจารย์สุมนต์ สกลไชย อธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสานและเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยอีสาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ (๘) ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไว้ ตามมาตรา ๘๙ กรณีดังกล่าวจึงรับอุทธรณ์ของนางจรรยา แสงวงการ ไว้พิจารณาไม่ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และผู้แทนมหาวิทยาลัยอีสาน เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ตามปัญหาที่หารือมีข้อพิจารณาว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

^๑มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้นำทุนมาจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และหมายความรวมถึงผู้รับโอนใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ฯลฯ

ฯลฯ

พ.ศ. ๒๕๔๖ จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๘๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๖^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ สั่งให้มหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสานตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๓๕๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ ประกอบกับเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ เหตุที่จะสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะต้องเป็นกรณีที่เกิดจากการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งสิ้น และโดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ด้วยเหตุนี้ คำสั่งควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงมิได้เกี่ยวข้องกับผู้รับใบอนุญาตด้วยแต่อย่างใด และเมื่อมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ บัญญัติให้สิทธิเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเท่านั้นที่จะอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ ดังนั้น จึงไม่อาจอนุโลมให้ผู้รับใบอนุญาตใช้สิทธิ

^๒มาตรา ๘๙ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอาจอุทธรณ์คำสั่งควบคุมต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวนสามคน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนสามคนและผู้ทรงคุณวุฒิในปัญหาที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อชี้ขาดตามมติของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

^๓มาตรา ๘๖ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ไม่มีทุนพอจะดำเนินการต่อไป หรือมีหนี้สินเกินทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคง อันอาจเกิดความเสียหายแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๒) ผ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดหรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม

(๓) หยุดสอนเกินสองเดือนติดต่อกัน เว้นแต่เป็นการหยุดสอนตามข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๔) สภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน อธิการบดี คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการอันเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ วัฒนธรรมของชาติ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย กรรมการไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนทำหน้าที่แทนสภาสถาบัน และให้ประกาศคำสั่งควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีกำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน

^๔มาตรา ๑๓ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แทนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งอธิการบดี

อุทธรณ์ตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิที่จะร้องขอต่อคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อดำเนินกิจการของตนต่อไปได้ตามมาตรา ๙๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวตามประเด็นที่หาหรือผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสานจึงไม่สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ห้ามมหาวิทยาลัยอีสานอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๘๙^๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้

(นายอัษฎพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๕

^๕มาตรา ๙๐ เมื่อคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ถูกควบคุมสมควรจะดำเนินการกิจการของตนเองได้ต่อไป หรือเมื่อผู้รับใบอนุญาตร้องขอจะดำเนินการกิจการของตนต่อไปต่อคณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนรายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร ให้มีคำสั่งเลิกการควบคุมและประกาศคำสั่งเพิกถอนการควบคุมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีกำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน และให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่งมอบทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอันอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้แก่สภาสถาบันโดยมิชักช้า

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น